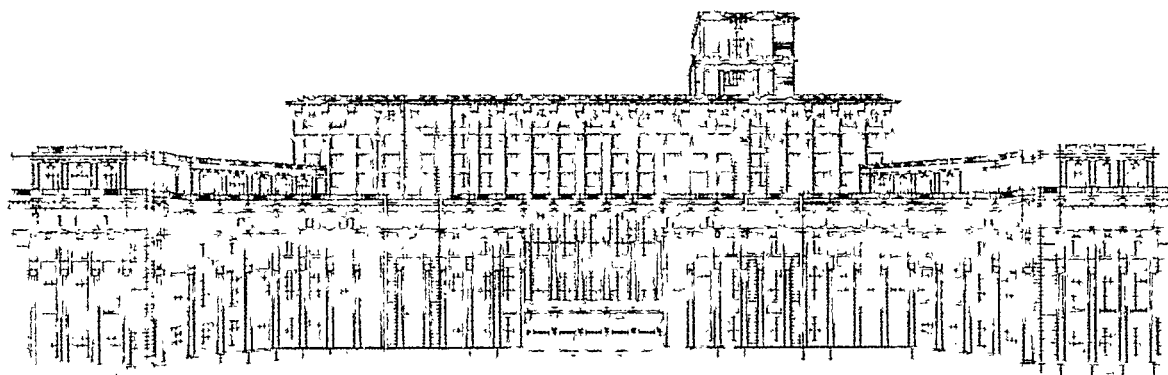

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă privind **standardizarea designului digital și asigurarea accesibilității serviciilor publice digitale**

I. Fundamentarea inițiativei. Context social, economic și normativ

Digitalizarea administrației publice reprezintă o condiție esențială pentru exercitarea efectivă a drepturilor, reducerea poverii administrative și creșterea calității serviciilor publice. În lipsa unei abordări unitare, furnizarea serviciilor publice digitale a evoluat preponderent fragmentat: interfețe neuniforme, fluxuri inconsecvente, reutilizare redusă și costuri crescute generate de dezvoltarea repetată a aceluiași funcționalități și elemente de interfață.

România dispune de un cadru normativ special privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public (O.U.G. nr. 112/2018), care urmărește stabilirea cerințelor de accesibilitate pentru a permite utilizarea acestora, în special de către persoanele cu dizabilități. Acest cadru transpune obligațiile europene instituite prin Directiva (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public. Directiva utilizează ca reper standardul european armonizat EN 301 549 pentru demonstrarea conformității în materia accesibilității TIC.

În practică, **atingerea consecventă a accesibilității și a coerenței interfețelor nu poate fi realizată sustenabil exclusiv prin obligații generale, în absența unui instrument operațional comun** (biblioteci, componente, șabloane, reguli reutilizabile și mecanisme de versiune și verificare). Fără un asemenea mecanism, instituțiile și furnizorii contractați continuă să implementeze de la zero elemente uzuale (formulare, validare, mesaje de eroare, încărcare documente, programări, plăți, notificări), cu rezultate inegale și cu costuri de mentenanță sporite.

Practica comparată confirmă utilitatea instituirii unui sistem de design digital susținut de guvernanță și pârgii procedurale:

- ☑ **Franța** a stabilit, prin circulară (7 iulie 2023), cadrul de îmbunătățire a calității demersurilor digitale și obligativitatea utilizării „Système de Design de l'État (DSFR)” pentru site-uri și aplicații mobile puse la dispoziția cetățenilor de către stat, cu precizarea perimetrului de aplicare.
- ☑ **Statele Unite** utilizează „U.S. Web Design System (USWDS)” și standarde federale pentru site-uri în contextul implementării 21st Century IDEA și a portalului federal de standarde pentru produse digitale.
- ☑ **Regatul Unit** aplică un „Service Standard” și mecanisme de evaluare (service assessments), susținute de GOV.UK Design System (componente și soluții reutilizabile pentru fluxuri recurente), pentru a asigura calitate și consistență.
- ☑ **Republica Moldova** a instituit prin hotărâre de guvern un model unitar de design aplicabil soluțiilor web și mobile pentru prestarea serviciilor publice electronice, cu precizări privind reguli, componente reutilizabile și accesibilitate.

Prin urmare, este necesară instituirea unui cadru normativ național care să combine: (i) cerințe verificabile de accesibilitate, (ii) un instrument operațional unitar de proiectare și implementare și (iii) pârgii de implementare în achiziții și în ciclul de viață al serviciilor digitale.

II. Scopul legii și obiectivele urmărite

Proiectul de lege urmărește:

1. garantarea accesului efectiv al cetățenilor și al mediului de afaceri la servicii publice digitale accesibile și coerente;
2. standardizarea designului digital al interfețelor și fluxurilor de interacțiune cetățean–stat, prin resurse reutilizabile;
3. reducerea costurilor și creșterea eficienței investițiilor publice în digitalizare, prin reutilizare și cerințe uniforme în achiziții;
4. instituirea unor garanții procedurale pentru utilizatori (feedback, răspuns și remediere), care să asigure caracterul efectiv al standardizării și accesibilității;
5. asigurarea unei arhitecturi normative care permite actualizarea periodică a instrumentelor tehnice, fără modificări legislative frecvente.

III. Soluția normativă propusă

Proiectul instituie Sistemul Unic de Design Digital (SUDD) ca mecanism național de standardizare a proiectării și implementării interfețelor serviciilor publice digitale, în sensul unui sistem de design digital.

1. Obiect și domeniu de aplicare

Legea se aplică autorităților și instituțiilor publice centrale care dezvoltă sau operează servicii publice digitale finanțate din fonduri publice, precum și, etapizat, administrației publice locale. Domeniul vizează canalele digitale cu interfață către public (website/portal, aplicații web, aplicații mobile, terminale de autoservire, asistenți conversaționali oficiali), pentru a asigura aplicabilitatea și controlabilitatea obligațiilor.

2. Definiții și standardizare

Sunt introduse definiții pentru claritate și previzibilitate, inclusiv definirea SUDD ca ansamblu de principii, reguli și resurse reutilizabile (componente, soluții pentru fluxuri recurente, variabile de design, șabloane, ghiduri de conținut, cerințe de accesibilitate, guvernanta, versiuni și conformitate). Principiile generale includ orientarea către utilizator, accesibilitatea, coerența, claritatea conținutului, securitatea și protecția datelor, performanța și standarde deschise.

3. Obligația de conformitate și alinierea serviciilor existente

Proiectul stabilește obligația de conformitate cu SUDD pentru servicii noi și modernizări majore. În plus, pentru a obține efectul public al standardizării, proiectul instituie obligația de aliniere progresivă a serviciilor publice digitale existente, astfel încât, în termen de 24 de luni de la data intrării în vigoare a legii, interfețele publice ale acestora să fie conforme.

4. Drepturi procedurale ale utilizatorilor

Proiectul consacră dreptul utilizatorilor de a beneficia de canale digitale accesibile și de a semnala neconformități printr-un mecanism de feedback vizibil. Sunt stabilite obligații de răspuns și remediere în termenele prevăzute prin hotărârea Guvernului de adoptare a normelor metodologice de aplicare a legii, precum și mecanisme de escaladare administrativă, fără a afecta căile de atac prevăzute de lege. Dispozițiile se aplică fără a aduce atingere cadrului special existent în materia accesibilității.

5. Administrator și guvernantă

Administrator tehnic al SUDD este desemnată Autoritatea pentru Digitalizarea României, cu atribuții privind dezvoltarea, publicarea, mentenanța, politica de versiuni și raportarea indicatorilor. Consiliul Național pentru Transformare Digitală va avea rol de avizare în realizarea atribuțiilor de către ADR.

6. Achiziții publice

Pentru implementare efectivă, proiectul introduce obligația includerii cerințelor SUDD în achizițiile publice privind dezvoltarea/modernizarea/operarea serviciilor publice digitale.

7. Norme de aplicare și măsuri tranzitorii

Legea mandatează adoptarea, în termen de 60 de zile, a hotărârii Guvernului prin care sunt aprobate normele metodologice de aplicare a legii, prin care se stabilește structura detaliată a SUDD, structura detaliată a SUDD, procedura de verificare a conformității înainte de punerea la dispoziție a utilizatorilor a serviciilor publice digitale, calendarul etapizat de aplicare a prezentei legi pentru administrația publică locală, termenele și condițiile privind feedback-ul, remedierea și mecanisme de rezolvare a sesizărilor, modele de clauze și cerințe minime pentru achiziții publice care privesc interacțiuni digitale, programul de aliniere la SUDD a serviciilor publice digitale existente, inclusiv inventarierea, prioritizarea, jaloanele, metodologia de raportare și monitorizare, cerințele cu caracter tehnic privind versiunile, bibliotecile, ghidurile și procedurile necesare funcționării SUDD.

IV. Compatibilitatea cu dreptul UE și cu sistemul legislativ intern

Proiectul este compatibil cu Directiva (UE) 2016/2102 și completează cadrul intern de accesibilitate (O.U.G. nr. 112/2018), fără a institui un regim paralel, ci contruiește un mecanism operațional care facilitează conformitatea și uniformizează implementarea principiilor privind accesibilitatea designului digital.

V. Impactul estimat. Proportionalitate și implementabilitate

- ☑ **Impact social:** creșterea accesului efectiv la servicii publice digitale, inclusiv pentru persoane cu dizabilități, prin integrarea accesibilității în resurse reutilizabile și prin mecanisme de feedback/remediere.
- ☑ **Impact administrativ și economic:** reducerea duplicării, creșterea predictibilității și calității în achiziții, scăderea costurilor de mentenanță și a remediilor post-lansare.
- ☑ **Impact bugetar:** costuri inițiale etapizate pentru operaționalizarea SUDD, care vor fi compensate gradual prin economiile rezultate din reutilizarea resurselor publice digitale.

Caracterul proporțional al măsurii rezultă din etapizarea și prioritizarea obligațiilor în funcție de resursele publice existente, delegarea detaliilor tehnice la normele de aplicare și termenul rezonabil de 24 de luni pentru alinierea serviciilor existente, corelat cu obligația de planificare și monitorizare.

VI. Concluzie

Proiectul de lege instituie un cadru coerent și implementabil pentru standardizarea designului digital și asigurarea accesibilității serviciilor publice digitale, prin crearea SUDD ca mecanism național de tip sistem de design digital, susținut de guvernanță, achiziții standardizate și un calendar ferm pentru alinierea inclusiv a serviciilor existente. În acest fel, România se aliniază bunelor practici internaționale și europene privind calitatea serviciilor digitale publice, consolidând în mod efectiv dreptul utilizatorilor la interacțiuni digitale accesibile și standardizate cu statul.

În numele inițiatorilor,
Senator **RUS Vasile-Ciprian**

LISTA SUSTINĂTORILOR

propunerii legislative privind standardizarea designului digital și asigurarea accesibilității serviciilor publice digitale

Nr. crt.	Numele și prenumele senatorului/deputatului	Grupul parlamentar	Semnătura de susținere
1.	Stefanovich George	USR	
2	Bodea Marica	USR	
3	Anghel Razvan Paul	USR	
4	CEIZNIC SEBASTIAN	USR	
5	PAUN CYNTHIA	USR	
6.	DOBRA ADELINA	USR	
7.	CIBU BEACONU RUXANDRA	USR	
8.	MINDRU CĂTĂLIN-EMIL	USR	
9	NEGOTI EUGEN PETRU	USR	
10	BOCHILEANU GORGE-OTĂLİN	USR	

Prin semnătură, inițiatorul își exprimă susținerea pentru prezentul proiect de lege și solicită înregistrarea acestuia la Biroul Permanent al Senatului